

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Mészáros András pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztály által képviselt **alperes** ellen bírósági jogkörben okozott kártérítés iránt indított perében a Vas Megyei Bíróság által 2008. május 14. napján meghozott 10.P.20.452/2007/30. számú ítélet ellen a felperes részéről 32. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

A pártfogó ügyvéd munkadíját 12.000,- (Tizenkettőezer) Ft + ÁFA összegben állapítja meg, amelyet az állam visel.

Felhívja a Győri Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a pártfogó ügyvéd munkadíját dr. Mészáros András ügyvédnek utalja ki.

A 298.600,- (Kettőszázkilencvennyolcezer-hatszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes 4.977.000,- Ft kártérítés és ennek 2000. február 19. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére irányuló keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes javára 22.000,- Ft perköltséget. A felperest képviselő pártfogó ügyvéd munkadíját 12.000,- Ft-ban állapította meg, rendelkezett annak kiutalásáról és a 298.600,- Ft feljegyzett kereseti illeték, valamint összesen 27.000,- Ft pártfogó ügyvédi munkadíj állam általi viseléséről.

A határozatában megállapított tényállás szerint a felperest a Székesfehérvári Városi Bíróság az 1998. június 6. napján jogerőre emelkedett 5.B.2089/1997/11. számú ítéletével az 1997. május 2. napján elkövetett közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette miatt 12.500,- Ft pénzbüntetésre ítélte. Ezt követően a felperest a Pesti Központi Kerület Bíróság a 2000. február 10. napján jogerőre emelkedett 7.B.35.534/1997/24. számú végzésével egy évre próbára bocsátotta közlekedés biztonsága elleni büntett és rongálás vétsége miatt. Ezen eljárás során beszerzett, 1999. május 3. napján kelt elmeszakértői lelet és vélemény szerint a felperes az elmebetegség szintjét közelítő paranoid személyiségzavarban szenvedett, amely teljesen képtelenné nem tette, azonban közepes fokban korlátozta a cselekménye

társadalomra veszélyes következményeinek felismerésében, és az e felismerésnek megfelelő cselekvésben.

A **"Helység"1-i** Városi Bíróság - az alperes végzésével 2000. február 18. napján jogerőre emelkedett - 3.B.270/1999/7. számú ítéletével a felperest a 1999. február 4. napján elkövetett garázdaság és rongálás vétsége miatt halmazati büntetésül 8 hónap, végrehajtásában 1 évre felfüggesztett fogház büntetésre ítélte. Sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárásban nem került sor igazságügyi elmeszakértő kirendelésére, valamint egyik eljárt bíróság előtt sem voltak ismertek a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt folyamatban volt büntetőeljárás iratai. A felülvizsgálati eljárás során a Legfelsőbb Bíróság mind az elsőfokú, mind a másodfokú határozatot hatályában fenntartotta.

A Monori Városi Bíróság - a Pest Megyei Bíróság végzése folytán 2001. október 2. napján jogerőre emelkedett - 5.B.169/2001/28. számú ítéletével a felperest a 2000. augusztus 24. napján elkövetett rablás büntette, közlekedés biztonsága elleni büntett, rongálás vétsége miatt halmazati büntetésül 4 év börtönre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Emellett a **"Helység"1-ii** Városi Bíróság fenti ítéletével kiszabott végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtást is elrendelte, továbbá megszüntette a Pesti Központi Kerületi Bíróság által alkalmazott próbára bocsátást. A felperes ezen elkövetéssel összefüggően 2000. augusztus 24. napjától előzetes fogvatartásban volt, a szabadságvesztés büntetését 2004. március 30. napjáig töltötte, ebből a **"Helység"1-ii** Városi Bíróság és az alperes ítéletével kiszabott büntetését 2003. október 20. napjától töltötte.

A Keszthelyi Városi Bíróság a **"Helység"1-i** Városi Bíróság 3.B.270/1999/7. számú ítéletével szemben elrendelt perújítási eljárás során, 2006. szeptember 8. napján kelt és e napon jogerőre emelkedett 8.B.64/2006/15. számú ítéletével a **"Helység"1-ii** Városi Bíróság 7. számú ítéletét a büntetés vonatkozásában részben hatályon kívül helyezte, és a felperest 30 nap közérdekű munkára ítélte, amelyet kitöltöttnek tekintett. Az ítéletét a perújítási eljárás során kirendelt Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek Szombathelyi Intézete által 2006. május 19. napján adott igazságügyi pszichiátriai szakértői lelet és véleményre alapította, amely szerint a felperes beszámítási képessége a bűncselekmények elkövetésekor közepes fokban korlátozott volt. Ezt a kiegészítést a bíróság nyomatékos enyhítő körülményként értékelte.

A felperes a Magyar Állammal szemben a perújítással érintett ítélettel összefüggő jogtalan fogvatartás miatt kártalanítás iránti keresetet terjesztett elő (Vas Megyei Bíróság 12.P.20.350/2007. szám).

A Zalaegerszegi Városi Bíróság 14.P.20.550/2006/18. számú ítéletével a felperest cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezte.

Az ítélet jogi indokolása szerint a felperes keresete kizárólag a Ptk. 339. § (1) és a 349. § (1) bekezdésében szabályozott együttes feltételek fennállása esetében lehet megalapozott. Az alperes jogellenes magatartása körében kialakított álláspontja szerint sem a **"Helység"1-i** Városi Bíróság, sem az alperes terhére nem állapítható meg nyilvánvaló, kirívó jogsértés. Nem állt ugyanis a bíróságnak rendelkezésére a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtti

eljárásban beszerzett igazságügyi szakértői vélemény, a felperes sem tanúsított olyan magatartást, ami szakértő bevonását indokolta volna. Értékelte, hogy a perújítási eljárás során beszerzett szakértői vélemény is utalt arra, hogy a felperes elmebetegsége a terhére rótt bűncselekmények elkövetésekor egyértelműen nem volt diagnosztizálható.

A Büntető Törvénykönyv 102. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással kiemelte, hogy a Monori Városi Bíróság által kiszabott büntetést a felperes 2003. október 30. napjáig töltötte, a törvényi mentesítés ezzel összefüggésben 2008. október 30. napján állt be. Azaz amennyiben a **"Helység"1-i** Városi Bíróság nem felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre, hanem a perújítási eljárásban kiszabott közérdekű munkára ítélte volna a felperest, akkor sem minősült volna 2000. február 18. napjától 2006. szeptemberéig büntetlen előéletűnek, mert a Monori Városi Bíróság ítélete miatt a törvényi mentesítés csak 2008. októberében állt be.

Ezen felül hivatkozott arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes 2000. február 18. napjától 2000. augusztus 24. napjáig az ELTE Tanárképző Főiskolai Kar Művelődésszervező Szakán folytatott tanulmányokat, így emiatt közalkalmazotti jogviszonyt nem létesíthetett volna. 2000. augusztus 24. napjától 2004. március 30. napjáig őrizetben és előzetes letartóztatásban volt, majd szabadságvesztés büntetését töltötte.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben annak kereset szerinti megváltoztatását kérte. Fellebbezési kérelmében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott arra, hogy a **"Helység"1-i** Városi Bíróságnak a 3.B.270/1997/7. számú ítélete meghozatalakor nem álltak rendelkezésére a felperes elmeállapotára vonatkozó adatok. Az eljáró bíróságnak kötelessége lett volna a korábbi büntető ügy irataiba betekinteni. Mivel a **"Helység"1-i** Városi Bíróság nem a kellő körültekintéssel járt el, ezért szabott ki a felperesre az elmebeli állapota ellenére végrehajtandó szabadságvesztést.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

A megyei bíróság az általa lefolytatott bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206.§-a szerint helyesen, okszerűen, összességükben értékelve helyes és adathű tényállást állapított meg. Az ítélet tábla csupán azzal egészíti ki, hogy a Zalaegerszegi Városi Bíróság 14.P.20.550/2006/18. számú ítélete, amelyben a felperest cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezte, az alperes 8.Pf.20.705/2007/30. számú határozatával 2008. június 20. napján emelkedett jogerőre. A **"Helység"1-i** Megyei Jogú Város Gyámhivatala a 2009. február 7-én jogerőre emelkedett 15/237-5/2009. számú határozatával a felperes részére **"A"**, **"Helység"1-i**, szám alatti székhelyű hivatásos gondnokot rendelte ki gondnokul. A fentiekkel együtt az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás teljes és hiánytalan, a megyei bíróság abból levont jogi következtetése is érdemében helytálló.

Az állandó és következetes ítélkezési gyakorlat szerint a bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott általános és a Ptk. 349. §

(1) és (3) bekezdéseiben szabályozott különös, ugyanakkor konjuktív - az elsőfokú ítéletben részletezett - feltételei közül bármelyik hiánya a kereset elutasítását eredményezi.

A kártérítési kereset alaposságához tehát - a különös feltételeken túl - a károsultnak kell bizonyítania a károkozó magatartást, a kár bekövetkeztét, a kettő közötti okozatosságot.

Osztotta az ítéletábra azt az elsőfokú ítéleti megállapítást, amely szerint sem a **"Helység"1-i** Városi Bíróság, sem a alperes neve a bírósági jogkörben okozott kár megállapíthatóságának általános feltételéül megkívánt jogellenes magatartást nem tanúsította a felperessel szemben folyamatban volt büntetőügyben. Sem az első, sem a másodfokú eljárásban nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a felperes beszámítási képessége akár részben, akár teljes egészében korlátozott volna. Utal az ítéletábra ennek kapcsán arra, hogy a felperes a jelen kártérítési per alapját képező bűncselekményekkel kapcsolatban 1999. február 5. napján történt gyanúsított kihallgatásról felvett jegyzőkönyv (Pf.III.20.283/2008/5/T. alatt csatolt 345/1999. bü számú nyomozati irat) 26. pontjában eltagadta a vele szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt - 1997. évi elkövetés miatt - folyamatban lévő büntetőeljárást. Ezen túlmenően a **"Helység"1-i** Városi Bíróság előtt folyamatban volt büntetőeljárás során, az ítélethezatal megelözően ismertetett erkölcsi bizonyítványára észrevételt nem tett (3.B.270/1999/7. számú tárgyalási jegyzőkönyvben 12. oldala).

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a 2000. augusztus 24. napján elkövetett újabb bűncselekmények miatt 2000. augusztus 24. napjától előzetes fogvatartásban volt, majd a 2001. október 2. napján jogerőre emelkedett 4 év börtön és 5 év közügyektől eltiltás büntetését 2003. október 30. napjáig töltötte. Az ezen elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól - az elsőfokú bíróság által is helyesen rögzítettek szerint - a Btk. 102. § (1) bekezdés e) pontja alapján csak 2008. október 30. napján mentesült.

Ezen büntetőadatok alapján megállapítható, hogy a felperes az önhibájából eredő előzetes fogvatartása és a későbbi szabadságvesztés büntetése miatt - a büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodása folytán - nem tudott volna munkát vállalni, közalkalmazotti jogviszonyt létesíteni, a szabadulását követően pedig - az elítéléséhez fűződő joghátrányok alóli törvényi mentesülést megelözően - kizárólag olyan erkölcsi bizonyítványt tudott volna beszerezni, amely ezen büntetését tartalmazta volna.

Az ítéletábra álláspontja szerint - szemben az elsőfokú ítéletben kifejtett megállapítással - , ha a felperest már a **"Helység"1-i** Városi Bíróság előtt folyamatban volt büntetőügyben közérdekű munkára ítélték volna, akkor 2000. február 18. napját követő időponttól kezdődően egészen a Monori Városi Bíróság 5.B.169/2001/28. számú ítéletének 2001. október 1. napján történt jogerőre emelkedéséig a Btk. 102. § (1) bekezdés a) pontja értelmében mentesülhetett volna a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól, azaz büntetlen előéletűnek lett volna tekinthető.

Azonban miként erre helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság az indokolásában, a periratokhoz 28. szám alatt csatolt irat értelmében az 1999/2000. tanév tavaszi félévében, egészen 2000. augusztus 24. napján történt őrizetbe vételéig (ideértve a sérelmezett ítélet jogerőre emelkedésének napját is) a felperesnek az ELTE Tanárképző Főiskolai Kar

Művelődésszervező Karán folytatott tanulmányaira tekintettel hallgatói jogviszonya állt fenn.

Mindezek a körülmények a kártérítési felelősség megállapításához szükséges okozati összefüggés hiányát támasztják alá.

A felperes tehát a károkozó magatartás és az okozati összefüggés hiányára tekintettel a kártérítési felelősség jogalapját nem bizonyította, az ítéletábla a megyei bíróság keresetet elutasító rendelkezésének indokolásával egyetértett. Ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés első fordulata alapján helybenhagyta.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd munkadíját a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény 56. § (4) bekezdésére hivatkozással a 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 5. § (2) bekezdése alapján állapította meg.

A feljegyzett fellebbezési illetéket és a felperes részére kirendelt pártfogó ügyvéd díját a felperes költségmentessége folytán az állam viseli (Pp. 78. § (1) bekezdése, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §, Itv. 4. § (1) bekezdése).

Győr, 2009. március 2. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

. Hammer Sándor sk.
előadó bíró

Dr. Zámbó Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: